

Рівненський інститут слов'янознавства
Київського славістичного університету

Слов'янський вісник

Збірник наукових праць

Серія „Філологічні науки”

Випуск 4

Заснований в 2000 році

Рівне – 2003

Слов'янський вісник: Збірник наукових праць. Серія „Філологічні науки” Рівненського інституту слов'янознавства Київського славістичного університету. Випуск 4. Рівне: РІСКСУ, 2003. – 267 с.

До наукового вісника увійшли статті, у яких розглядаються актуальні напрями українського, слов'янського, романо-германського, загального та контрастивного мовознавства, лінгвістики тексту і когнітології, теорії, історії літератури й компаративістики.

Збірник розрахований на наукових працівників, аспірантів, викладачів, студентів філологічних факультетів, учителів-словесників

Затверджено вченою радою Рівненського інституту слов'янознавства Київського славістичного університету (протокол №8 від 25 березня 2003 р.)

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Головний редактор - Тищенко Олег Володимирович, доктор філологічних наук, в.о. професора, проректор з наукової роботи Рівненського інституту слов'янознавства Київського славістичного університету

Бацевич Флорій Сергійович, доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри загального мовознавства Львівського державного університету ім. І.Франка

Бублейник Людмила Василівна, доктор філологічних наук, професор кафедри слов'янської філології Волинського державного університету ім. Лесі Українки

Гамзюк Микола Васильович, доктор філологічних наук, в.о. професора, завідувач кафедри німецької мови Київського національного лінгвістичного університету

Кочерган Михайло Петрович, доктор філологічних наук, професор Київського національного лінгвістичного університету

Кузьменко Володимир Іванович, доктор філологічних наук, професор, проректор з наукової роботи Київського славістичного університету

Левицький Андрій Едуардович, доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри граматики та історії англійської мови Київського національного лінгвістичного університету

Озуй Олександр Дмитрович, доктор філологічних наук, професор кафедри німецької мови Чернівецького державного університету

Оляндер Луїза Костянтинівна, доктор філологічних наук, професор кафедри слов'янської філології Волинського держуніверситету ім. Л.Українки

Поліщук Ярослав Олексійович, доктор філологічних наук, професор кафедри української літератури Рівненського державного гуманітарного університету

Стоянов Іван Андрійович, доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри слов'янської філології Київського славістичного університету

Чирков Олександр Семенович, доктор філологічних наук, професор кафедри зарубіжної літератури Житомирського державного педагогічного університету ім. І.Франка

Шульжук Каленик Федорович, доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри української мови Рівненського державного гуманітарного університету

Редактори: канд. філол. наук, доц. Архангельська А.М., канд. пед. наук, доц. Алексевич Г.Л.
канд. філол. наук, доц. Бісовецька Л.А., канд. філол. наук, доц. Васильєв Є.М., канд. філол.
наук, доц. Кондзеля О.С., канд. філол. наук, доц., Павлова О.І., канд. пед. наук, доц. Приходько О.Ю,
канд. філол. наук, доц.Юрчук Т.Г., викл. Пальчевська О.С., Погрібний Б.А.

За достовірність фактів, дат, назв відповідають автори статей. Думка авторів може не збігатися з позицією редколегії. Рукописи не рецензуються і не повертаються.

Адреса редакції:

м. Рівне, 33001, вул. П. Могили, 28,

тел. 63-14 – 05

www.rissksu.rv.ua

e-mail: riss@rissksu.rv.ua

Серед новотворів українських неокласиків індивідуально-авторські назви осіб формують одну з найвагоміших груп предметних назв, комплексне вивчення яких дозволить поглибити теоретичні аспекти дослідження оказіональної номінації у поетичному лексиконі ХХ століття.

ЛІТЕРАТУРА

1. Вокальчук Г. М. Індивідуально-авторські назви осіб у поезії неокласиків // Актуальні проблеми сучасної філології. – Рівне: Інформ. – вид. відділ Рівн. держ. педінституту, 1998. – С. 49-55.
2. Вокальчук Г. М. Оказіональна номінація осіб в українській поезії 20-30-х років ХХ століття: Автореф. дис. ... канд. філол. наук. – К., 1991.
3. Зіневич Л. В. Мовна майстерність М. Зерова: Автореф. дис. ... канд. філол. наук. – К., 2002.
4. Кравець Л. В. Семантико-граматична структура метафори (на матеріалі поетичних творів М. Зерова): Автореф. дис. ... канд. філол. наук. – К., 1997.
5. Кудряшова М. В. Поетичний словник українських неокласиків: Автореф. дис. ... канд. філол. наук. – Х., 2000.
6. Неврлий М. Українська радянська поезія 20-их років ХХ століття. – К.: Вища школа, 1991.
7. Словарь української мови: В 4 т. / Упоряд. Б. Грінченко. – К.: Вид-во АН УРСР, 1958-1959.
8. Словник української мови: В 11 т. – К.: Наук. думка, 1970 – 1980.
9. Фекета И. И. Женские личные названия в украинском языке: (образование и употребление): Автореф. дисс. ... канд. філол. наук. – К., 1969.

Дата надходження до редколегії 25.03.2003 р.

АФІКСАЦІЯ ЯК СПОСІБ ПРИКМЕТНИКОВОГО СЛОВОТВОРЕННЯ У ФРАНЦУЗЬКІЙ МОВІ

УДК: 811.133.1'373.611'36

©Тарасюк Н.Ю

The main problems of the adjective derivation in modern French are being discussed in the given article in order to describe the affix means in the derivative system in category of the adjective. Due to the urgency of the research within the affix derivation the author of the article classifies the affixes which form the French adjectives. Thus the high activity of the suffixes compared with the prefixes taking part in the adjective word-formation is considered. Among the most active suffixes they distinguish the following: *é,ée; ique; ant,e; able, ible, uble; (i)al, ale, aux; eux,se; ien,ne; aire; iste; if,ve; eur,se; ier,ière; (a)teur,trice; u,e; i,e*. Among the most active prefixes the author of the article distinguishes the following: *in; anti; bi; inter; a; dé; en; pré; sur; co; multi; para; semi; sous; sub; trans; tri; é; auto*.

Phenomena of the infixes and the agglutination are being presented as the functional constituents of the French affix derivation.

Вивчення ад'єктивних лексем знаходить відображення у працях багатьох дослідників, однак, словотвірні процеси, що регулюють виникнення похідних прикметникових лексем, висвітлені недостатньо. Значна кількість робіт, присвячених проблемам словотвору, описує морфемну систему лексем без розмежованого сприйняття словотвірного та морфематичного аналізів [1], врахування якого є суттєвим чинником при визначенні спектру словотвірних засобів та словотвірних функцій морфем.

Питання афіксального творення прикметників є актуальним у сучасній лінгвістиці як з точки зору дослідження словотвірних тенденцій, що поширюються на ад'єктивний пласт лексики, так і з позицій виявлення та класифікації суфіксальних словотвірних ресурсів, що входять до складу морфемних форм французьких прикметників. Вивчення афіксальних способів словотворення є на часі, оскільки, як зазначає І.В.Ситдикова, „префіксальні та суфіксальні моделі виявилися продуктивними на сучасному етапі розвитку мовного складу” [6: 7].

Хоча афікси не мають таких виразних морфемних характеристик, як кореневі морфемні, здатність їх виходити на інші мовні рівні, окрім морфематичного, підсилює їхні семні характеристики, що

впливає на визначення функціональної ролі афіксальних формантів у словотворенні. Суфіксальні морфеми, вказуючи на граматичну категорію частини мови усієї лексеми, функціонально виходять на синтаксичний мовний рівень. М.Леруа говорить про зв'язок афіксальних морфем з лексематичним та синтаксичним мовними рівнями, вказуючи на їхню здатність уточнювати семантику лексичних одиниць у процесі мовлення [11: 366]. Підкреслює активну роль афіксів у словотворенні Л.Блумфілд [9: 218]. Н.Умбаров визначає французьку афіксальну деривацію як основний спосіб збагачення та поповнення словника французької мови [8: 21].

На активність афіксальних морфем у французькому словотворенні вказують результати наших досліджень. Повне вивчення корпусу прикметникових лексем за словником *Petit Robert* [13] дозволяє зробити висновок про досить велику питому вагу афіксальних словотвірних типів у відношенні до загальної кількості похідних ад'єктивних лексем французької мови. Афіксальні морфеми як засіб словотворення входять до складу переважної більшості визначених нами словотвірних типів французьких ад'єктивів, а саме: суфіксального (*azotique* < *azote*; *assonancé,ée* < *assonance*; *dansable* < *dance*; *notionnel,le* < *notion*; *ténorisant,e* < *ténor*), префіксального (*bivalent,e* < *bi* + *valent,e*; *antituberculeux,se* < *anti* + *tuberculeux,se*; *asocial,ale,aux* < *a* + *social,e*; *colinéaire* < *co* + *linéaire*), зворотнього (*articulaire* < *articularis*; *appellatif,ve* < *appellativus*; *cycliste* < *bicycliste*; *descriptible* < *indescriptible*; *apriorique* < *aprioristique*; *ricain* < *américain*), парасинтетичного (*transcanadien,ne* < *trans* + *Canada*; *enfichable* < *en* + *fiche*; *bimétallique* < *bi* + *métal*; *ajouré,ée* < *a* + *jour*; *bifilaire* < *bi* + *fil*), зворотньо-суфіксального (*avalent,e* < *aval*; *douteux,se* < *douter*; *altruiste* < *altruisme*; *influent,e* < *influence*; *électorale* < *électorat*), зворотньо-парасинтетичного (*préconçu,e* < *pré* + *concevoir*; *désaéré,ée* < *dés* + *aérer*; *indéfinissable* < *in* + *définir*; *antipaludique* < *anti* + *paludisme*; *antidépresseur,se* < *anti* + *dépression*), суфіксально-комполітного (*eurasien,ne* < *Europe* + *Asie*; *héliocentrique* < *hélio* + *centre*; *antropologique* < *antropo* + *logie*; *hydrographique* < *hydro* + *graphie*), зворотньо-комполітного (*pithiatique* < *pith* + *iatikos*; *cholérétique* < *cholé* + *airetikos*; *proprioceptif,ve* < *propre* + *réceptif*), зворотньо-суфіксально-комполітного (*rétrospectif,ve* < *rétro* + *spectare*; *bien-aimé,ée* < *bien* + *aimer*; *bienfaisant,e* < *bien* + *faire*).

Питома вага афіксації як способу словотворення є найбільшою у суфіксальних словотвірних типах ад'єктивів (34,4 %) у відношенні до зворотніх словотвірних типів (13,2 %), зворотньо-суфіксальних (8,9 %), префіксальних (6,8%), парасинтетичних (1,4 %), зворотньо-парасинтетичних (1,2 %), суфіксально-комполітних (0,7 %), зворотньо-суфіксально-комполітних (0,06 %), зворотньо-комполітних (0,03 %).

Вивчення афіксації у прикметниковому словотворенні французької мови дозволяє говорити про активність суфіксальних, префіксальних словотвірних формантів, виявлення явищ інтерфіксації та накладання морфем.

Активність афіксації у французькому ад'єктивному словотворенні спричинена флективністю мови. Результати нашого дослідження показують, що саме афіксальні засоби утворення прикметників переважають над іншими у французькій мові. Хоча Ш.Баллі наголошує на непродуктивності французьких суфіксів [2: 266], В.Г.Гак, С.В.Райлян та А.Я.Алексєєв дотримуються тези щодо життєздатності суфіксального словотворення у французькій мові, розглядаючи суфіксальні морфеми як один з найсильніших засобів розвитку мови [3: 35; 5: 9]. Дослідження проблеми функціонування у різних словотвірних типах суфіксів, що вирізняються серед інших морфем здатністю граматично оформлювати лексеми, є доцільним для вивчення семантичної маркованості, кореляції морфем, визначення словотвірної морфемної доміанти у прикметниковій лексемі.

Ми вирізняємо 57 суфіксальних словотвірних формантів, що безпосередньо беруть участь в утворенні похідних лексем, а також визначаємо ступінь їхньої словотвірної продуктивності, вираженої у відсотковому відношенні, а саме: *é,ée* (13 %); *ique* (8,3 %); *ant,e* (7,9 %); *able, ible, uble* (5,2 %); *(i)al, ale, aux; eux,se* (3 %); *ien,ne; aire* (2,6 %); *iste* (2,2 %); *if,ve* (2,1 %); *eur,se* (1,6 %); *ier, ière* (1,5 %); *(a)teur, trice; u,e; i,e* (1,1 %); *ard,e* (0,8 %); *(at)oire; el,le* (0,6 %); *in,e* (0,5 %); *oïde; éen,ne; ais,e; et,te; iel,le* (0,4 %); *ois,e; ent,e esque* (0,3 %); *ième; on,ne; âtre; ot,e(te)* (0,2 %); *ain,e; er,ère; aud,e; ieux,se; asse* (0,1 %); *an,e* (0,08 %); *aque; ile* (0,07 %); *eau, elle, eaux* (0,05 %); *ite* (0,04 %); *at,e; is,e* (0,03 %); *age* (0,02 %); *iche; eil,le* (0,02 %); *and,e; (i)eur,e; ol,e; andre; ement; ingue; aille; ouille; oque; ence; is,se* (0,01 %).

Згідно з результатами наших досліджень, найбільшу активність серед афіксальних словотвірних формантів виявляє суфіксальна словотвірна морфема *-é,ée*, що суперечить результатам існуючих досліджень у даній галузі, де найактивнішою серед словотвірних формантів визнається суфіксальна морфема *-ique* [12]. Суфіксальна словотвірна морфема *-é,ée* найбільш активно утворює зворотньо-

суфіксальні, суфіксальні, префіксальні та парасинтетичні типи від дієслівних та іменникових основ. Серед 826 зворотньо-суфіксальних словотвірних типів 8,1 % прикметників утворено від дієслівних основ, 0,1 % – від іменникових основ та 0,01 % – від прикметникової твірної основи (*appliqué,ée* < *appliquer*; *guardé,ée* < *garder*; *ségrégé,ée* < *ségréger*). Серед 405 суфіксальних словотвірних типів 4 % прикметників утворено від іменникових основ та 0,02 % – від прикметникових (*bandé,ée* < *bande*; *chocolaté,ée* < *chocolat*; *diplômé,ée* < *diplôme*; *individualisé,ée* < *individuel*). Усі префіксальні словотвірні типи із словотвірним суфіксом *-é,ée, ix* ми нараховуємо 74, утворено від прикметникових основ (*itraisoné,ée* < *in + raisoné*; *préfabriqué,ée* < *pré + fabriqué*; *trigéminé,ée* < *tri + géminé*; *dévoisé,ée* < *dé + voisé*). Парасинтетичні типи із словотвірним суфіксом *-é,ée, ix* є 67 одиниць, утворено від іменникових основ (*diphassé,ée* < *di + phase*; *déwatté,ée* < *dé + watt*; *écervelé,ée* < *é + cervelle*).

Словотвірна функція найактивнішого ад'єктивного суфіксального словотвірного форманта *-é,ée* зумовлена дієслівною твірною основою та етимологічним її походженням від форми *participle passé*, що закріплює за семантикою словотвірного суфікса ознаку дії. Суфіксальна словотвірна морфема *-ique*, яка традиційно вважається найактивнішою у прикметниковому словотворенні, утворює переважно суфіксальні словотвірні типи від іменникових основ. Визнання нами суфіксальної словотвірної морфем *-é,ée* як найбільш активної серед афіксальних словотвірних формантів прикметників дозволяє зробити висновок про поширення у похідних прикметниках французької мови ознаки дії поряд з ознакою предмета.

Щодо функції префіксів у словотворенні, Ш.Баллі зазначає, що префіксація виявляє деякі ознаки послаблення [2: 261], погоджується з ним Ж.Лежер [10]. Дане твердження знаходить своє відображення у вивчених нами словотвірних типах. Серед загальної кількості ад'єктивів, що ми їх дослідили, лише 683 лексеми утворено префіксальним способом та 141 лексема утворена способом парасинтезу.

На актуальності вивчення проблеми префіксації наголошує К.А.Левковська, підкреслюючи необхідність досліджень з точки зору кореляції префіксів та суфіксів [4: 236]. Префікси, на відміну від суфіксів, не мають властивості чітко визначати граматичну категорію частини мови, тут немає чіткої маркованості стосовно їхньої участі в утворенні словотвірного типу тієї чи іншої частини мови. Пропонуємо перелік префіксальних словотвірних формантів, що зустрічаються у ад'єктивному словотворенні та відсоток їхньої продуктивності: *in* (3,2 %); *anti* (0,7 %); *bi*, *inter* (0,4 %); *a*, *dé*, *en*, *pré*, *sur* (0,3 %); *co*, *multi*, *para*, *semi*, *sous*, *sub*, *trans*, *tri* (0,2 %); *é*, *auto* (0,1 %); *intra* (0,09 %); *dés*, *extra*, *hyper*, *iso*, *post* (0,08 %); *di*, *géo*, *hypo*, *mono*, *non* (0,06 %); *néo*, *péri*, *uni* (0,05 %); *contre*, *pan*, *pro*, *supra*, *sus* (0,04 %); *aéro*, *bis*, *per*, *poly*, *ultra* (0,03 %); *anté*, *avant*, *bio*, *con*, *contra*, *dia*, *dis*, *exo*, *méso*, *méta*, *omni*, *super* (0,02 %); *archi*, *cis endo*, *épi*, *équi*, *es*, *ex*, *hémi*, *hémo*, *il*, *juxta*, *matri*, *mé*, *micro*, *ox*, *oxy*, *pata*, *quadri*, *re*, *syn* (0,01 %).

Питання визначення інтерфіксів як одиниць морфемного рівня, що мають функціональне вираження у словотворенні, вирішується по-різному [7]. Серед інтерфіксів, що є найближчими до суфіксальних морфем, ми вирізняємо морфем *oïd*, *ich*, *ouill*, *esc*. Подібні морфем *oïd* мають властивість семантично доповнювати суфіксальну морфему, надаючи їй додаткового відтінку значення. Найбільш поширеними інтерфіксами у прикметниковому словотворенні є: *iss*, *at*, *is*, *el*, *ist*, *u*, *i*, *in*, *ac*, *it*. Їм відповідає коефіцієнт продуктивності від 0,8 % до 0,1 %. Вивчення прикметникового словотворення дозволяє визначити основні функції інтерфіксів, а саме: формальну, що реалізує їх як графічну зв'язку між кореневою та суфіксальною морфемами, та структурно-семантичну.

З точки зору формального морфемного поділу лексеми, інтерфікси можуть мати однаковий формально-структурний статус поряд з іншими морфемами. Що стосується виділення морфем у словотвірному типі, де такі морфем *oïd*, *ich*, *ouill*, *esc*, як префікси, суфікси, кореневі морфем *oïd*, *ich*, *ouill*, *esc*, утворюють словотвірне значення, не є доречним ототожнювати інтерфікси з афіксами та коренем з точки зору функціональної ролі у словотвірному типі. Однак, у випадку, коли інтерфіксами є суфіксальні морфем *oïd*, *ich*, *ouill*, *esc* з чітко вираженою семантикою, їхня сема впливає на семантику суфікса, доповнюючи її. Подібні інтерфікси ми називаємо проміжними морфемними одиницями між афіксами та групою інтерфіксів, що виконують функціонально-структурну роль зв'язку афіксів з твірною основою.

При вивченні афіксації у прикметниковому словотворенні заслуговує на увагу явище накладання морфем, що зустрічається на стику твірної основи та суфікса та орфографічно фіксує зміни у похідній лексемі внаслідок взаємодії морфем. Змін семантичного характеру явище накладання морфем не виявляє. Тут ми можемо говорити про поглинання голосною суфіксальною морфемі голосної твірної основи (*zootechnique* < *zootechnie*; *monarchique* < *monarchie*; *scientiste* < *scientia*; *turquin* < *Turquie*).

Явище накладання морфем у прикметниковому словотворенні французької мови стосується лише суфіксів, що починаються з голосної літери -і, з-поміж яких найбільшу активність виявляє суфікс -іque, що є складником 2,7 % словотвірних типів. Суфікси -ien,ne; iel,le; iste та in,e зустрічаються відповідно у 0,3 %, 0,03 % та у 0,01 % словотвірних типів.

Вивчення афіксації у прикметниковому словотворенні французької мови дозволяє зробити висновок про продуктивність суфіксального способу, який утворює шість словотвірних прикметникових типів. Поряд із суфіксальним активність виявляє зворотній спосіб утворення похідних лексем. Вивчення словотвірних типів французьких ад'єктивів методом словотвірного аналізу, відмежованого від морфематичного, дозволяє стверджувати, що похідні прикметники не фіксують суміщення префіксального словотвірного типу та префіксального морфематичного типу в одній лексемі. Одним із суттєвих джерел активізації суфіксального способу словотворення є трансформація пасивної функції суфіксальних морфем твірних лексем в активну, що свідчить про можливість спрямованості словотвірного процесу не лише з лексико-синтаксичного мовного рівня на морфематичний, а й з морфематичного, через лексематичний, на лексико-синтаксичний мовний рівень.

ЛІТЕРАТУРА

1. Арутюнова Н.Д. Очерки по словообразованию в современном испанском языке. – М.: Изд-во АН СССР, 1961.
2. Балли Ш. Общая лингвистика и вопросы французского языка. – М.: Изд-во иностр. лит., 1955.
3. Гак В.Г. О глагольно-именной конверсии во французском языке // Ученые записки ИМО. – М., 1961.- Вып. 1. – С.35-45.
4. Левковская К.А. Теория слова, принципы ее построения и аспекты изучения лексического материала. – М.: Высшая школа, 1963.
5. Райлян С.В., Алексеев А.Я. Некоторые проблемы стилистического словообразования. – Кишинев: Штиинца, 1980.
6. Ситдикова І.В. Орфографічні особливості неонімів мови французької реклами: Автореферат дис. ... канд.філол.наук. – Київ, 1998.
7. Тарасюк Н.Ю. Интерфікси як опосередкований елемент зв'язку афіксів з твірною основою (на матеріалі прикметникового словотворення французької мови) // Франція та Україна. Науково-практичний досвід у контексті діалогу національних культур, III міжнародна конференція. – Дніпропетровськ, 1996.- Т.1.- Ч.II. – С.119-121.
8. Умбаров Н. Опыт изучения суффиксального словообразования отыменных прилагательных в современном французском языке: Автореферат дисс. ... канд.филол.наук. – М., 1966.
9. Bloomfield L. Language. – New York: Henry Holt @ Company, 1933.
10. Leger J. A propos du préfixe re- // Le Français moderne. – Paris, 1956, #4. – p.285-291.
11. Leroy M. Sur la caractérisation morphologique // Word. – New York, 1967, vol.23, #1-3. – p.365-369.
12. Retman R. Un inventaire des suffixes adjectivaux du français contemporain // Le Français moderne. – 1980, #1. – p.6-15.
13. Petit Robert. Dictionnaire alphabétique et analogique de la langue française. – Paris: Société du Nouveau Littre, 1970.

Дата надходження до редколегії 4.02.2003 р.

КАТЕГОРІЯ СЕМАНТИКО-СИНТАКСИЧНОЇ ЕЛЕМЕНТАРНОСТІ / НЕЕЛЕМЕНТАРНОСТІ РЕЧЕННЯ

УДК: 811.161. 2'36

©Мірченко М.В.

The article continues the group of author's publications, that are connected with grammatical of Ukrainian language. The category of elementary/unelementary is analised in the article.

Предметом статті є семантико-синтаксична категорія елементарності/неелементарності, її функціонально-мовна та графемна спеціалізація.

ДАНІ ПРО АВТОРІВ

1. Архангельська Алла Мстиславівна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри практичного курсу слов'янських мов Рівненського інституту слов'янознавства Київського слов'янського університету.
2. Астрахан Наталія Іванівна, кандидат філологічних наук, доцент Житомирського державного педагогічного університету
3. Бехта Іван Антонович, кандидат філологічних наук, доцент кафедри англійської філології, докторант Львівського національного університету імені І.Франка.
4. Блашків Оксана Вірославівна, викладач Дрогобицького державного педагогічного університету.
5. Буцикіна Надія Євгенівна, аспірант кафедри французької філології Київського національного лінгвістичного університету.
6. Васильєв Євгеній Михайлович, кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри практичного курсу романо-германських мов Рівненського інституту слов'янознавства Київського слов'янського університету.
7. Ваховська Людмила Францівна, аспірант кафедри граматики та історії англійської мови Київського національного лінгвістичного університету.
8. Веремчук Юлія Володимирівна, викладач кафедри практичного курсу романо-германських мов Рівненського інституту слов'янознавства Київського слов'янського університету.
9. Вишневська Галина Петрівна, кандидат філологічних наук, доцент Київського національного педагогічного університету ім.М.П.Драгоманова.
10. Вокальчук Галина Миколаївна, кандидат філологічних наук, докторант кафедри української мови Рівненського державного гуманітарного університету.
11. Воробйова Ірина Анатоліївна, викладач кафедри практичного курсу романо-германських мов Рівненського інституту слов'янознавства Київського слов'янського університету.
12. Гаврилук Наталія Володимирівна, викладач кафедри української мови Рівненського державного гуманітарного університету.
13. Голбан Оксана Олександрівна, аспірант кафедри української мови Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова.
14. Головчак Наталія Іллівна, старший викладач кафедри німецької філології Ужгородського національного університету.
15. Гульт Ірина Миколаївна, аспірантка кафедри практики англійської мови Волинського державного педагогічного університету імені Л.Українки.
16. Давнюк Світлана, кандидат філологічних наук, доцент Рівненського державного гуманітарного університету
17. Дерді Емма Тіберіївна, викладач кафедри теорії та практики перекладу Рівненського інституту слов'янознавства Київського славістичного університету.
18. Дяченко-Лисенко Людмила Михайлівна, кандидат філологічних наук, докторант кафедри загального та українського мовознавства КНЛУ.
19. Єрмоленко Сергій Семенович, кандидат філологічних наук, старший науковий співробітник Інституту мовознавства НАН України.
20. Желтоногова Тетяна Володимирівна, аспірант кафедри української мови Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка.
21. Коваленко Андрій Миколайович, старший викладач кафедри практики англійської мови Сумського державного університету.
22. Колошук Надія Георгіївна, кандидат філологічних наук, доцент Волинського державного педагогічного університету імені Л.Українки.
23. Корнієнко Олена Вікторівна, аспірантка Київського національного лінгвістичного університету.
24. Корольова Алла Валер'янівна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри загального та українського мовознавства Київського національного лінгвістичного університету.
25. Кочерга Г.В. аспірант Черкаського державного педагогічного університету імені В.Винниченка.
26. Кочубей Вікторія Юріївна, аспірантка Кіровоградського державного педагогічного університету.
27. Малімон Леся Костянтинівна, кандидат філологічних наук, в.о.доцента кафедри практики англійської мови Волинського державного педагогічного університету імені Л.Українки.
28. Мінчак Галина Богданівна, аспірантка кафедри загального та українського мовознавства Київського національного лінгвістичного університету.

29. Мірченко Микола Васильович, доктор філологічних наук, завідувач кафедри української мови Волинського державного університету ім.Лесі Українки.
30. Мороз Людмила Василівна, кандидат філологічних наук, доцент Рівненського державного гуманітарного університету.
31. Назарець Віталій Миколайович, кандидат філологічних наук, доцент кафедри слов'янської філології Рівненського інституту слов'янознавства Київського слов'янського університету.
32. Нижник Тетяна Володимирівна, аспірантка Київського національного педагогічного університету ім.М.П.Драгоманова.
33. Оберляк Едмунд, доктор філології Торунського університету ім. Н.Коперніка (Польща)
34. Одарчук Наталія Андріївна, аспірант кафедри практики англійської мови Волинського державного педагогічного університету імені Л.Українки.
35. Опанасюк Тетяна Аркадіївна, старший викладач кафедри практичного курсу слов'янських мов Рівненського інституту слов'янознавства Київського слов'янського університету.
36. Павленко Лариса Іванівна, викладач кафедри англійської філології Житомирського державного педагогічного університету імені І.Франка.
37. Павлова Ольга Іванівна, кандидат філологічних наук, доцент, зав.кафедри романо-германської філології Рівненського державного гуманітарного університету.
38. Пашкова Надія Ігорівна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри загального та українського мовознавства Київського національного лінгвістичного університету.
39. Петриченко Оксана Анатоліївна, молодший науковий співробітник Інституту філології Київського національного університету імені Т.Г.Шевченка.
40. Петровська С.С., кандидат філологічних наук, доцент Кам'янець-Подільського педагогічного університету.
41. Пирошенко Світлана Юріївна, аспірантка Кам'янець-Подільського педагогічного університету.
42. Потапенко Сергій Іванович, кандидат філологічних наук, доцент, докторант кафедри лексикології і стилістики англійської мови Київського національного лінгвістичного університету.
43. Приймачок Оксана Іванівна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри слов'янської філології Волинського державного педагогічного університету імені Л.Українки.
44. Радзівська Тетяна Вадимівна, доктор філологічних наук, старший науковий співробітник Інституту мовознавства імені О.Потебні НАУ України.
45. Рудницька Людмила Іванівна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри слов'янських мов Житомирського державного педагогічного університету.
46. Сборик С.П., аспірантка Київського національного лінгвістичного університету.
47. Сербіна Тетяна Георгіївна, кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри теорії літератури та славістики Рівненського державного гуманітарного університету.
48. Силка Алла Анатоліївна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка.
49. Смерчко Антон Альбертович, кандидат філологічних наук, в.о.доцента кафедри практичного курсу слов'янських мов Рівненського інституту слов'янознавства Київського слов'янського університету.
50. Стефанова Наталія Олександрівна, аспірант кафедри англійської мови Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова.
51. Тарасюк Наталія Юріївна, кандидат філологічних наук, доцент, зав.кафедри теорії та практики перекладу Рівненського інституту слов'янознавства Київського слов'янського університету.
52. Тхір Віра Богданівна, асистент кафедри англійської філології Прикарпатського державного університету імені В.Стефаника.
53. Тхор Мирослава Семенівна, старший викладач кафедри українознавства Рівненського інституту слов'янознавства Київського славістичного університету.
54. Чеберяк Ганна Миколаївна, студентка факультету іноземної філології Рівненського державного гуманітарного університету.
55. Шевелюк Вікторія Арнольдівна, здобувач кафедри загального та українського мовознавства Київського національного лінгвістичного університету.
56. Якуба Валентина Володимирівна, аспірантка кафедри лексикології та стилістики англійської мови Київського національного лінгвістичного університету.
57. Яскевич Ольга Клавдіївна, кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри англійської мови Дрогобицького державного педагогічного університету.

ЗМІСТ

ЛЕКСИЧНА, ФРАЗЕОЛОГІЧНА ТА ГРАМАТИЧНА СЕМАНТИКА НОМІНАТИВНИХ ОДИНИЦЬ 3

Дяченко-Лисенко Л.М.

ПОНЯТТЄВЕ ПОЛЕ СУЧАСНОЇ ЛІНГВІСТИЧНОЇ СЕМАНТИКИ: УНІВЕРСАЛЬНІ І
НАЦІОНАЛЬНО-СПЕЦИФІЧНІ КОНСТАНТИ 3

Тхір В.Б.

ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЕВФЕМІЗМІВ З ЗООНІМНИМИ
КОМПОНЕНТАМИ 6

Павлова О.І.

ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ В ТЕРМІНОТВОРЕННІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ 9

Дерді Е.Т.

ТРЬОХКОМПОНЕНТНІ СЛОВОСПОЛУЧЕННЯ – ЮРИДИЧНІ ТЕРМІНИ В
АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ 14

Рудницька Л.І.

ЛІНГВОКУЛЬТУРОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ РОСІЙСЬКИХ КОМЕРЦІЙНИХ
НОМЕНІВ 18

Головчак Н.І.

АПЕЛЯТИВИ З НЕОСОБОВИМ ЗНАЧЕННЯМ В ОСНОВАХ НІМЕЦЬКИХ ПРІЗВИЩ
ЗАКАРПАТТЯ 20

Архангельська А.М.

ІМЕННІ ЕКСПРЕСИВИ ЧЕСЬКОЇ МОВИ ЗІ ЗНАЧЕННЯМ ХАРАКТЕРИСТИКИ
ЛЮДИНИ /ОНОМАСІОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ/ 25

Опанасюк Т.А.

ІСТОРІЯ ТА ЕТИМОЛОГІЯ ЗООФРАЗЕОЛОГІЗМІВ - БІБЛЕЇЗМІВ ЧЕСЬКОЇ МОВИ 30

Єрмоленко С.С.

ОСОБОВА НЕМАРКОВАНІСТЬ У КОНТЕКСТІ ПЕРЦЕПТИВНОЇ ТРАНСПОЗИЦІЇ 36

Гаврилюк Н. В.

ОКАЗІОНАЛЬНІ НАЗВИ ОСІБ У ТВОРЧОСТІ НЕОКЛАСИКІВ (СЕМАНТИКО-
ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ АСПЕКТ) 39

✓ Тарасюк Н.Ю.

АФІКСАЦІЯ ЯК СПОСІБ ПРИКМЕТНИКОВОГО СЛОВОТВОРЕННЯ У ФРАНЦУЗЬКІЙ
МОВІ 43

Мірченко М.В.

КАТЕГОРІЯ СЕМАНТИКО-СИНТАКСИЧНОЇ ЕЛЕМЕНТАРНОСТІ /
НЕЕЛЕМЕНТАРНОСТІ РЕЧЕННЯ 46

Стефанова Н.О.

РОЛЬ МЕТАФОРИ У ПОПОВНЕННІ АНГЛОМОВНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ
ТЕРМІНОЛОГІЇ 51

Голбан О. О.

ТИПИ ПОЛІСЕМІЇ ЯКІСНИХ ПРИКМЕТНИКІВ НА ПОЗНАЧЕННЯ КОЛЬОРІВ ТА
СМАКУ 55

/на матеріалі української мови/

Кочерга Г.В.

ПСЕВДОМОТИВАЦІЯ ВІДІМЕННИКОВИХ ДІЕСЛІВ У СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ
МОВІ 58

Вокальчук Г.М.

ПРИКМЕТНИКОВІ НОВОТВОРИ В УКРАЇНСЬКОМУ ПОЕТИЧНОМУ ЛЕКСИКОНІ
XX СТОЛІТТЯ 62

Шевелюк В.А.

НАЦІОНАЛЬНО – КУЛЬТУРНІ ОСОБЛИВОСТІ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ ІЗ
СОМАТИЧНИМ КОМПОНЕНТОМ В ІСПАНСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ. 67

Приймачок О.І.

РЕАЛІЗАЦІЯ МОДАЛЬНОГО ПОТЕНЦІАЛУ УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНИХ АФОРИЗМІВ	71

Смерчко А. А. ДО ПРОБЛЕМИ КАМЕРНОЇ ФРАЗЕОЛОГІЇ /на матеріалі російської мови/	74

Мінчак Г. Б. ГРА СЛІВ ЯК ЛІНГВОСТИЛІСТИЧНИЙ ЗАСІБ КОМІЧНОЇ ГІПЕРСЕМАНТИЗАЦІЇ ІДЕОЛОГІЗОВАНИХ ЛЕКСИКО-ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ	76

Силка А. А. ПРО ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ МІКРОСИСТЕМИ КОМП'ЮТЕРНОЇ ЛЕКСИКИ В УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ	82

Сербіна Т. Г., Чеберяк А. М. МОВНІ ЗМІНИ В ЛЕКСИЦІ РОСІЙСЬКОЇ МОВИ НОВІТНЬОГО ПЕРІОДУ (за матеріалами сучасних газет)	86

Вишневіська Г. П. НАЗВИ НАЙДАВНІШИХ ГОРОДІВ ЧЕРВЕНСЬКОЇ РУСІ (ІСТОРИКО-МОВОЗНАВЧІ ЕТЮДИ)	90

Пашкова Н. І. КАРПАТОУКРАЇНСЬКІ НАЗВИ СПІДНИЦЬ, ПОХІДНІ ВІД НАЙМЕНУВАННЯ ШМАТКА ТКАНИНИ	94

АКТУАЛЬНІ НАПРЯМИ ЛІНГВІСТИКИ ТЕКСТУ ТА МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ	97

Радзівєвська Т. В. ПРО ОДИН ІЗ РАКУРСІВ АНТРОПОЦЕНТРИЧНОЇ ПАРАДИГМИ СУЧАСНОГО МОВОЗНАВСТВА.	97

Корольова А. В. КОНЦЕПТУАЛЬНА ХУДОЖНЯ ІНФОРМАЦІЯ В СИТУАЦІЯХ ІНТИМІЗАЦІЇ	101

Потапенко С. І. ЛІНГВОКОГНІТИВНИЙ АНАЛІЗ ТЕКСТІВ НОВИН БРИТАНСЬКИХ ГАЗЕТ: РОЛЬ ОБРАЗ-СХЕМИ ВЕРТИКАЛЬ.	106

Корнієнко О. В. КВАНТИТАТИВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ФОНЕМНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ КОМПОЗИЦІЙНИХ ОДИНИЦЬ ТА ЇХ РОЛЬ У ЗАГАЛЬНІЙ СТРУКТУРІ ТЕКСТУ /на матеріалі англійської мови/	111

Одарчук Н. А. ДИСГАРМОНІЗАЦІЯ СТОСУНКІВ У ДИСКУРСАХ ВІДМОВИ, СПРЯМОВАНИХ НА ТЕМАТИЧНИЙ КОМПОНЕНТ СТИМУЛУ.	117

Якуба В. В. ВІДОБРАЖЕННЯ СКРИПТУ СИТУАЦІЇ „РОЗЛУЧЕННЯ” ЗАСОБАМИ СУЧАСНОЇ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ТВОРАХ БРИТАНСЬКИХ ПИСЬМЕННИКІВ	122

Петриченко О. А. АРХЕТИПІЧЕСКИЕ ОБРАЗЫ ПЕРВОЭЛЕМЕНТОВ БЫТИЯ: ПРЕДКОНЦЕПТ В МИФЕ ВОСТОЧНЫХ СЛАВЯН И РЕАЛИЗАЦИЯ В АВТОРСКИХ ТЕКСТАХ (на матеріалі поезії Н. Гумілева)	127

Ваховська Л. Ф. СУЧАСНИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ КІНЕМАТОГРАФ: ЛІНГВОКУЛЬТУРОЛОГІЧНІ ТА ЛІНГВОКОГНІТИВНІ ПЕРЕДУМОВИ АНАЛІЗУ	130

Петровская С. С. ПРОБЛЕМА ПОНИМАНИЯ ПОВЕРХНОСТНОГО СМЫСЛА ХУДОЖЕСТВЕННОГО ТЕКСТА	135

Сборик С. П. КОЛЬОРОВЕ СВІТОСПРИЙНЯТТЯ ЯК ОДНА З ХАРАКТЕРИСТИК КОГНІТИВНОГО СТИЛЮ М. ДРЕБЛ	143

Бехта І. А. ЛІНГВОПРАГМАТИЧНА РЕАЛІЗАЦІЯ ПЕРСОНАЖНОГО ДИСКУРСУ В	

ХУДОЖНЬОМУ ТЕКСТІ	147
Павленко Л. И. ПРОБЛЕМА МЕНЬ РОЛЕЙ ГОВОРЯЩИЙ/ СЛУШАЮЩИЙ /на матеріалі сучасної англійської мови/	152
Гульєт І. М. ФУНКЦІОНАЛЬНО-СЕМАНТИЧНИЙ АНАЛІЗ СТРУКТУРИ БІНАРНИХ РЕГРЕСИВНИХ ІМЕННИКОВИХ ФРАЗ У ТЕКСТАХ ХУДОЖНЬОЇ ПРОЗИ /на матеріалі англійської мови/	156
Желтоногова Т. В. ЗВ'ЯЗОК ЗАГОЛОВКА З ІДЕЙНО-ТЕМАТИЧНОЮ ОСНОВОЮ ПОЕТИЧНОГО ТЕКСТУ	161
Коваленко А.М. ЛОГІКО-СЕМАНТИЧНІ ВІДНОШЕННЯ ПЕРЕХРЕЩЕННЯ МІЖ ЗАГОЛОВКОМ І ТЕКСТОМ /на матеріалі тижневика „NEWSWEEK”/	166
Буцикіна Н.Є КОНЦЕПТОІДЕНТИФІКУВАЛЬНА РОЛЬ ЗАГОЛОВКА РОМАНУ Ф.МОРИАКА „AGNEAU”	171
Малімон Л.К. ПРОЯВ ТЕКСТОВИХ КАТЕГОРІЙ В АБЗАЦІ НАУКОВОГО ТЕКСТУ /на матеріалі наукової журнальної статті/	176
Яскевич О.К. ІНТИМІЗАЦІЯ СПІЛКУВАННЯ ПЕРСОНАЖІВ ТА ІНТИМІЗАЦІЯ СТОСУНКІВ АВТОР-ЧИТАЧ	180
Нижник Т. В. ІНТЕРПРЕТАЦІЯ ВЗАЄМОДІЇ „АДРЕСАНТ – АДРЕСАТ” В АСПЕКТІ КОНСТИТУТИВНИХ ОЗНАК ТЕКСТУ ТА ПРАГМАТИЧНИХ ПРИНЦИПІВ (НА МАТЕРІАЛІ ДІЛОВИХ ТЕКСТІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ)	183
ЛІНГВОДИДАКТИКА	187
Edmund Oberlan SPOSOBY PREZENTACJI ZDARZEŃ PRZESZŁYCH W JĘZYKU POLSKIM (Z ZAGADNIENI NAUCZANIA ASPEKTU CZASOWNIKA)	187
Воробйова І.А. ЛІНГВОКРАЇНОЗНАВЧИЙ І СОЦІОКУЛЬТУРНИЙ АСПЕКТИ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ	199
Кочубей В.Ю РИСИ ВИМОВНОГО АКЦЕНТУ В МОВЛЕННІ ВИКЛАДАЧІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	203
Давнюк С.В. РОЗВИТОК ЛІНГВІСТИЧНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ ЗАСОБАМИ СИНТАКСИСУ	209
Тхор М.С. ЛЕКСИКО-ГРАМАТИЧНІ ЗАСОБИ РЕЛЕВАНТНОГО ВІДТВОРЕННЯ КОМУНІКАТИВНИХ НАМІРІВ У ДІЛОВОМУ СПІЛКУВАННІ	212
АКТУАЛЬНІ НАПРЯМИ ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВА	218
Астрахан Н.І ЕПІГРАФ ЯК ПРОГРАМА АВТОРСЬКОЇ МОДЕЛІ ХУДОЖНЬОГО ТЕКСТУ	218
Блашків О.В. ЕКСПЕРИМЕНТИ МИХАЙЛЯ СЕМЕНКА В ГАЛУЗІ ЗОРОВОЇ ПОЕЗІЇ	221
Васильєв Є.М. ОСОБЕННОСТИ ЖАНРА И КОМПОЗИЦИИ ПЬЕСЫ-ПРИТЧИ ГРИГОРИЯ ГОРИНА.	226
Веремчук Ю.В. МЕТАФОРА В ПОЕТИЦІ ДРАМАТУРГІЙНОЇ ПРИТЧІ (НА МАТЕРІАЛІ ТРАГКОМЕДІЇ С. БЕККЕТА „ЧЕКАЮЧИ НА ГОДО”)	230

Колошук Н.Г. НАСИЛЬСТВО В ХУДОЖНІЙ ЛІТЕРАТУРІ: ОБРАЗНИЙ АСПЕКТ ЗМІСТУ Й ПОЕТИКИ АНТИУТОПІЇ	234
Мороз Л. В. ПРОБЛЕМА РОЗВИТКУ БІОГРАФІЧНОЇ ПРОЗИ В ЄВРОПЕЙСЬКИХ КРАЇНАХ ВІД СЕРЕДНЬОВІЧЧЯ ДО СЬОГОДНІ	239
Назарєць В.М. ДО ІСТОРІЇ ТВОРЧОГО ЗАДУМУ „КРУКА” Е. ПО	244
Пирошенко С.Ю ОСОБЕННОСТИ ПРЕДМЕТНО-ХУДОЖЕСТВЕННОЙ ИЗОБРАЗИТЕЛЬНОСТИ В ЛИРИКЕ И. АННЕНСКОГО	247
ОГЛЯДИ. РЕЦЕНЗІЇ	252
Калініченко М.М. НЕВІДОМИЙ МЕЛВІЛЛ (PARKER, HERSHEL. HERMAN MELVILLE: A BIOGRAPHY. VOLUMES 1 – 2. – BALTIMORE, MARYLAND: THE JOHNS HOPKINS UNIVERSITY PRESS, 1996 – 2002)	252
ДАНІ ПРО АВТОРІВ	257
ЗМІСТ	259
CONTENTS	263